

LATIN NYELV II.
TANTÁRGYI TEMATIKA

Jogász szak
nappali, levelező

Tantárgy neve: <i>Latin nyelv II.</i>	Tantárgy Neptun-kódja: <i>AJJOT290N2</i> (nappali) <i>AJJOT279L2</i> (levelező) Tárgyfelelős intézet: <i>Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék</i>
Tantárgyelem: <i>kötelező</i>	
Tárgyfelelős: <i>Dr. Petrasovszky Anna, egyetemi docens</i>	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: <i>Tavaszi félév</i>	Előfeltétel: <i>AJJOT290N1 Latin nyelv I.</i> <i>AJJOT279L1 Latin nyelv I.</i> vagy <i>AJJOT279D1 Latin nyelv I.</i>
Óraszám/hét: nappali: 1 óra/hét levelező: 6 óra/félév	Számonkérés módja: <i>aláírás, kollokvium (összevont vizsga)</i>
Kreditpont: 2	Munkarend: <i>nappali /levelező</i>
<p>Tantárgy feladata és célja: <i>A latin nyelv kötelezően oktatott szaknyelv, melynek célja, hogy a hallgatók a képzési idő végére olyan ismeretekre tegyenek szert, aminek birtokában önállóan is képesek eligazodni a modern európai – kontinentális és angolszász – jogi kultúra latin gyökerű nyelvi világában. A grammatikai és speciális lexikai ismeretek elsajátításán túl a hallgatót hozzásegíti olyan készségek kifejlesztéséhez, melyek elengedhetetlenek a jogi szaknyelvvvel összefüggő magasabb szintű fogalmi-logikai gondolkodás megismeréséhez, tökéletesítéséhez. Ezzel párhuzamosan segítséget nyújt a római jog, az egyetemes, valamint a magyar állam- és jogtörténet alapvető fogalmi készletének, fontosabb latin nyelvű forrásainak megismeréséhez, az egyes jogágakhoz tartozó jogi szakkifejezések, jogelvek bemutatásához.</i></p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás: T5, T13, T14,</i> <i>képesség: K2, K4, K9, K10, K16, K28,</i> <i>attitűd: A2, A3, A4, A5,</i> <i>autonómia és felelősség: F3, F5,</i></p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás Nappali időbeosztás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>A tantárggyal kapcsolatos információk, Ismétlés: Az igék imperfecta actiói (Lectio septima) A főbb rendhagyó igék (sum, esse, fui; possum, posse, potui) imperfecta actio-i. (Lectio octava), A jogtörténet latinitása</i> 2. <i>A névmások (pronomina) szerepe a latin nyelvben I., Pronomen personale, pronomen reflexivum (Lectio octava), A római jog delictuális felelősséggel kapcsolatos kifejezései és azok továbbélése a büntetőjog fejlődéstörténetében</i> 3. <i>A melléknevek rendszere a latin nyelvben, Az I-II és III. declinatióba tartozó melléknevek ragozása, a jelzős szerkezetek problematikája, (Lectio nona), A személyek jogának római jogi eredetű és a magyar jogtörténetben használt kifejezései I.</i> 	

4. Az igék perfecta actiói (különösen a praesens perfectum activi/passivi alakok) (Lectio decima), A személyek jogának római jogi eredetű és a magyar jogtörténetben használt kifejezései II.
5. A melléknevek fokozása (comparatio) és adverbiumok képzése (Lectio decima) A dologi jog római jogi és magyar jogtörténetben használt kifejezései I.
6. A IV és V. declinatióba tartozó főnevek, Névmások (pronomina relativa, interrogativa, indefinita, demonstrativa) és a névmási melléknevek használata (Lectio undecima, Lectio duodecima) A dologi jog római jogi és magyar jogtörténetben használt kifejezései II
7. Az imperativus (Lectio duodecima) A kötelmi jog római gyökerű és magyar jogtörténetben használt kifejezései I.
8. Az igenevek (infinitivus, participium, gerundium supinum) (Lectio tertia decima, Lectio sexta decima) A kötelmi jog római gyökerű és magyar jogtörténetben használt kifejezései II.
9. A deponens és semideponens igék és használatuk (Lectio quarta decima), Az örökési jog római jogi és a magyar jogtörténetben használt kifejezései I.
10. A számnevek (nomen cardinale, nomen ordinale) és a tőszámneves és sorszámneves kifejezések (Lectio quarta decima), Az örökési jog római jogi és a magyar jogtörténetben használt kifejezései II.
11. A körülírt igeragozás, a gerundium és gerundivumos szerkezet (Lectio quinta decima), A nemzetközi jogban használt latin kifejezések I.
12. : A latin mondatban alapjai, Accusativus et nominativus cum infinitivo (Lectio sexta decima) A nemzetközi jogban használt latin kifejezések II.
13. Ablativus absolutus (Lectio sexta decima) Fontosabb jogelvek latinul
14. A félév zárása

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során **aláírást**, majd **kollokviumi** jegyett kell szerezni, amelynek feltétele az előadásokon/konzultációkon való részvétel, valamint **összevont vizsga** abszolválása.

Az előadások/konzultációk látogatása kötelező, a részvétel ellenőrzése az oktató által vezetett jelenléti nyilvántartás (katalógus) alapján történik. A hallgató legfeljebb egy alkalommal hiányozhat. **Ennél több – igazolt vagy igazolatlan – hiányzás esetén az oktató a félévi aláírást megtagadja.**

Az aláírás pótlására az egyetemi és kari szabályzatokban meghatározott rend szerint van lehetőség. Az aláírás pótlásának feltétele az előadásokon/konzultációkon elhangzott anyag, valamint az 1-10 tételek anyagából történő sikeres beszámolás.

A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás alapján a félévi aláírás megtagadásra kerül.

Egyéni tanrendben részesülő hallgatók esetén az egyéni tanrend nem eredményezhet enyhébb követelményt, nem csökkentheti a kompetenciaelvárást. Ezért az aláírás megszerzésének feltétele mélyebb, önálló tananyag feldolgozás, dokumentált teljesítmény és szóbeli ellenőrzés.

A hallgatónak tematikus írásbeli modulbeszámolót kell készítenie az alábbi feltételekkel:

- **Elsődlegesen a tankönyvet kell alapul venni.**

A hallgató köteles személyes jelenléttel a tételsor 1-16 tételeiből számot adni a tárgyfelelős által meghatározott, Neptunban kiküldött időpontban és helyen.

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése

A e-leckönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban az első és a második félév anyagából szóbeli vagy írásbeli összevont vizsgát tesznek.

Jeles érdemjegy eléréséhez a tananyag legalább 90%-os, a jó érdemjegy eléréséhez a tananyag 80%-os, a közepes érdemjegy eléréséhez a tananyag 70%-os, az elégséges érdemjegy eléréséhez pedig a tananyag 60%-os elsajátítása a kívánatos.

Az összevont vizsga anyaga:

1. Kiejtési szabályok, kiejtési rendszerek, helyesírás.
2. Főbb nyelvtani kifejezések.

3. A főnévragozás rendszere: I-V. declinatiók
4. Mellénevek ragozása.
5. Jelzős szerkezetek egyeztetése, ragozása.
6. Névmások (birtokos névmás, személyes névmás, vonatkozó névmás, mutató névmás)
7. A coniugatio rendszere; az ige szótári alakja; igetövek (*imperfectum tő, perfectum tő, supinum tő*);
8. Az infinitivuszok (*infinitivus imperfectum activi és passivi*).
9. Indicativus alakok ragozása (*praesens imperfectum activi és passivi; praesens perfectum activi és passivi.*)
10. Melléknévfokozás.
11. Adverbium képzése, fokozása.
12. A szenvedő mondat szerkezet.
13. Álszenvető igék.
14. Számnevek
15. Participiumok (*participium imperfectum activi; participium perfectum passivi, participium instans activi, participium instans passivi*).
16. Gerundium.
17. Supinum.
18. Rendhagyó igék.
19. I-II. imperativus.
20. Jogi szakkifejezések: a római jogban gyökerező és az egyetemes valamint a magyar alkotmány- és jogtörténetben használt kifejezések, fontosabb jogelvek.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, megbeszélés, vita

Kötelező irodalom:

- Petrasovszky Anna: *Lingua Iuridica: Latinitas Iurisprudentiae - A jogi latin nyelv alapjai*, Miskolc, Miskolci Egyetem Állam és Jogtudományi Kar (2024) <http://midra.uni-miskolc.hu/?docId=47481>, és az e-learning kurzusfelületről
- Floyd L. Moreland and Rita M. Fleischer: *Latin: An Intensive Course*, University of California Press, Berkeley, Los Angeles, London, 1977.
- *Törvénytudományi Műszótár, közre bocsátja A' Magyar Tudós Társaság, Második, Tetemesen Bővített Kiadás, Pesten, Eggenberger J. és Fiai Acad. Könyvnyomdájánál, 1874.* <http://mek.oszk.hu/06200/06283>. pd

Ajánlott irodalom:

- Bánóczi Rozália - Rihmer Zoltán: *Latin nyelvkönyv joghallgatóknak*
- Werbőczy István: *Tripartitum Opus Juris consuetudinarii Regni Hungariae*, M. Kir. Egyetemi Nyomda, Budapest. 1894.
- a. Aaron X. Fellmenth and Maurice Horwitz: *Guide to Latin in International Law*, Oxford University Press, 2009.